SBK KONTAKT

2013:1 Södertälje båtklubbs medlemsblad

Snart är det dags igen...

Innehåll

Ordförande har ordet 3

Årsmötet 4

Årsmötet 2013 valde följande styrelseledamöter och funktionärer i Södertälje Båtklubb 5

Södertälje Båtklubbs Ledfyr 2012 6

Årsprogram 2013 7

Det kom en insändare: Vart är vi på väg? 8

Byta bottenfärg 9

Tröja med SBK:s Standar 9

Bommar till mittbryggan 10

En svensk äventyrare 11

En Neptunkryssar-eskader i Södertälje Båtklubb på 1940-talet 12

Redaktören har ordet Konsten att vara Snäll 14

Långfärdstecken 15

Samtal med Knapen 16

Sänd in dina bidrag till Per Hanö. Skriv texten i Word eller anteckningar och skicka med bilderna separat.

Per Hanö
Gabrielsvägen 21B
152 50 Södertälje
Email: per.hano@okq8.se
Telefon: 070-624 76 70

Copyright: SBK KONTAKT. Överträdelser beivras.

SBK Kontakt 2013:

Nr 2 2013
Manusstopp 19/8 publicering 2/9

Nr 3 2013
Manusstopp 5/12 publicering 19/12

Ordförande har ordet

Klage-Wijsa/
Öfwer
Thenna torra och kalla Wååhr.

En tor och kall wåhr/
gör Sommaren kort
Och Wintrens föda fördrifwer/
Gud hielpe/ som råer/ sij
Wåhren går bort/
Och liten glädie oss gifwer/
Sool warma/ förbarma/
Hoos Wädreth tort/
Nu kölden Sommaren rifwer...

Lars Wivallius (1642) långa (22 strofer) klagovisa är egentligen en hyllningsdikt till sommaren. I skrivande stund (20 mars) börjar jag bli orolig över den ”långa och kalla vintern” och möjligheten att sjösätta enligt plan den 20 april.

Det ligger tjock is runt våra bryggor och vi ska sjösätta bommar på flytbryggorna lördag 27 april. Vi behöver också några varma dagar för att putsa på våra båtar inför sjösättningen. Styrelsen undersöker möjlgheten till en ”plan B” med senare sjösättning. Info. kommer på hemsidan och anslag på klubben.

Ca 60 medlemmar deltog i årsmötet vilket betydet att många inte är informerade om vad som sker i båtklubben. Den nya bryggan på Mälarbadet har fått sina bombeslag och är färdig för bommarna. El och vatten monteras senare. Den gamla bryggan skall demonteras. Här finns arbetspliktigt arbete. Tag kontakt med Benny Nilson för mer information. Styrelsen arbetar parallelt med flera utredningar. Förändrad båthantering med anledning av nya miljökrav från myndigheterna. Kameraövervakning av hamnarna. Nytt nyckelsystem. Renovering av dansbanan, vaktmästarbostad och grillhus på Slandö Kalv. Översyn och förstärkning av landfasta bryggor på Mälarbadet och Karlberga. Plan för utbyte av norra flytbryggan på Mälarbadet. Observera att det är fråga om utredningsarbete och i nuläget finns inte någon fast tidplan. Det återstår arbete på Kanalholmen och så fort isen är borta ska vi slutstäda så att vi med gott samveta kan säga att vi är färdiga för slutbesiktning.

Myndigheternas krav på miljöanpassning med spolplatta blir kostsamt för båtklubbarna. Södertälje båtklubb ligger i Mälaren vilket innebär att vi kan undgå det mesta av investeringarna om vi följer de regler som gäller för närvarande!! Om vi under de närmaste åren kan byta bottenfärger till hårda giftfria färger som är lätt att rengöra med högtryckspruta kan vi antagligen klara oss med en enkel spolplatta utan dyrbar filteranläggning. Det innebär i så fall att vi två till tre gånger per säsong måste lyfta och rengöra botten alternativt besöka en borsttvätt (Södertälje gästhamn). För båtar upp till ca 4 ton är det möjligt redan nu. Lyfta med trucken - tvätta - sjösätta igen. Med en lyftpeng på säg 200 kr och minimalt arbete blir det en förbättring jämfört med nuläget. För båtar över ca 4 ton måste vi investera i ett annat upptagningssystem som ersätter mobilkran. **Är detta möjligt??**

Som du redan konstaterat så är det ingen brist på arbetsuppgifter i klubben. De låga kostnaderna för medlemsskap i SBK förutsätter medlemmarnas osjälviska arbete. Det kan vara tungt fysiskt arbete som att lasta järnvägsräls på Kanalholmen men också mindre tungt som att planera och hålla i midsommarfirandet på Slandö Kalv. Du kan säkert själv föreslå något som passar dig.

Det blir nog sommar i år också- kanske en riktig ”dundersommar” med ljuva dagar i vår världsdunika skärgård. Vädret kan vi ju som bekant bara prata om!

Ordf. Torgny Holmvall

Årsmötet

Årsmötet för 2012 avhölls på kvällen den 19:e februari 2013. Mötet var som vanligt välbesökt och som brukligt lämnade Ordförande Torgny Holmvall ifrån sig klubban under själva årsmötet. Stefan Larssonsvingade klubban under årsmötet med den äran.

Stefan svingade ordförandeklubban

Styrelsen och kommittéernas verksamhetsberättelser föredrogs i vanlig ordning. Större händelser under året var ju bla.;
- avvecklingen av Kanalholmen som slutfördes.

- utbytet av yttre delen av mittbryggan vid Mälarbadet

- diskussioner med övriga båtklubbar i Södertälje angående de våldsamma arrendehöjningar de fått av kommunen. Inget som för stunden drabbar SBK då styrelsen tidigare säkrat långa arrende avtal för klubben.

- krav på spolplatta i samband med torrsättning av båtarna är något som kommer att bli ett omfattande och kostsamt projekt under året.

- medlemsantalet har minskat något och vi är nu 380 st medlemmar som innehar 121 motorbåtar och 105 segelbåtar.

- vakthållningen kommer att kompletteras med kameraövervakning av våra numera två hamnar.

- Slandökalv, i slutet av maj kom en storm som medförde att flytbryggorna slet sig och en hel del arbete med att återställa dem.

Bosse Andersson,, årets seglare!

Vidare blev det skifte på posten som Kalven ansvarig, då Bosse Andersson tackades av och Bernt Grankvist tar över.

Bosse Andersson blev också årets seglare, med sin Nova kom han 4:a i Mälarödistansen, 5:a i Klubbmästerskapen och slutligen vann han 2 dagars kappseglingen.

Revisions berättelsen föredrogs och ekonomin befanns vara utan anmärkning, nya bryggan har kostat 269 000 kr, vilket rymdes i budget.

I budgeten för 2013 är det avsatt 50 000 kr för en ny spolplatta.

Bernt Magnusson hade motionerat om mer insyn i styrelsens verksamhet, genom att göra protokollen från styrelsemötena tillgängliga för medlemmarna. Motionen röstades ner.

Efter avtackningar och utdelning av utmärkelser avslutades årsmötet och följdes av ett medlemsmöte. Under medlemsmötet diskuterades hur vi skall ha vår framtida båthantering, spolplatta, kran, truck, slamkrypare etc.

Det beslutades att Kontakten i fortsättningen skall komma ut 3 ggr per år i häftad form samt publiceras som vanligt på hemsidan.

Årsmötet var välbesökt

Jennie Holmberg har på eget initiativ lagt upp en Facebook sida för Södertälje båtklubb.Denna kan läsas av samtliga på webadress:
https://www.facebook.com/SodertaljeBatklubb

Men om du vill ha möjlighet att kommentera inlägg eller själv lägga upp bilder krävs det att du skapar ett inlogg.

Som inloggad kan du söka efter sidan i sökfältet genom att skriva: **Södertälje Båtklubb**
Då kommer du kunna välja mellan Södertälje Båtklubb som en plats eller en sida. Välj sidan!

Södertälje båtklubbs finns nu på Facebook!

Årsmötet 2013 valde följande som styrelseledamöter och funktionärer för Södertälje Båtklubb.

Styrelsen

Ordförande	Torgny Holmvall	2013	Omval
Vice ordf	Mats Röhr	2013-2014	Omval
Kassör	Ola Löttinger	2012-2013	
Ledamot	Urban Gradén	2012-2013	
Ledamot	Mona Holmberg	2013	Omval
Ledamot	Jonas Magnusson	2013-2014	Omval
Ledamot	Leif Andersson	2012-2013	
Ledamot	Benny Nilsson	2012-2013	
Ledamot	Tomas Ekström	2012-2013	

Ombud

SKBF	Leif Andersson		

Revisorer

Sammank.	Åke Persson	2013	Omval
	Sigvard Jonsson	2013	Omval
Revisorsuppl.	Tomas Forsberg	2013	Omval

Valberedning

sammank.	Göran Eriksson		Omval
	Per-Urban Jerreholm		Omval
	Lars Cidh		Omval
	Sven Nordgren		Omval

Seglingskommitté

	Leif Andersson	2012-2013	
	Jörgen Hedengren	2012-2013	
	Kent Ahlstam	2012-2013	

Jollesektionen

	Stefan Liljeborg	2013-2014	Omval
	Mats Röhr	2013-2014	Omval
	Jan-Erik Sandh	2013-2014	Omval
	Jennie Holmberg	2013-2014	Nyval

Hamnk. Mälarbadet

Tf Ordf.	Jonas Magnusson	2013	våren
Ledamot	Jimmy Landell	2013-2014	Omval
Ledamot	Inge Steorn	2013-2014	Omval
Ledamot	Conny Skoog	2013-2014	Omval
Ledamot	Bengt Linder	2012-2013	
Ledamot pens.	Bo Andersson	2013	Omval

Hamnk. Karlberga

Ordförande	Mikael Eriksson	2013-2014	Omval
Ledamot	Bo Luthin	2012-2013	
Ledamot	Kjell Cajerfeldt	2012-2013	
Ledamot pens.	Sven Nordgren	2013-2014	Omval

Slandö Kalv

Tillsynsman	Bernt Grankvist	2013	Omval
Tillsynsman	Thomas Grankvist	2013	Nyval
Tillsynsman	Eva Grankvist	2013	Nyval
Tillsynsman	Dan Höglund	2013	Nyval
Tillsynsman	Björn Ångström	2013-2014	Omval

Klubbtidningen, Kontakt

Redaktör	Per Hanö	2013-2014	Omval
	Malin Holmvall	2013-2014	Omval

Kompassen kommittén

(Kompass-	Göte Fransson	2013-2014	Omval
värdar)	Sören Gustavssson	2013-2014	Omval
	Lars Karlsson	2013-2014	Omval
	Göran Eriksson	2013-2014	Omval

Festkommitté

Vakant 2013

Data ansvarig

Sören Haraldsson 2012-2013

Södertälje Båtklubbs Ledfyr 2012

Jonas Magnusson efter tilldelning av 2012 års Ledfyr

Flera medlemmar i SBK har gjort sig förtjänta av Ledfyren för sina kontinuerliga insatser för klubben. Ledfyren skall dock enligt statuterna fr.a. utdelas till den som under verksamhetsåret gjort en för Södertälje Båtklubb förtjänstfull insats.

2012 års Ledfyr utdelas till en medlem för hans utomordentliga lojalitet och idoga arbete med bl.a. slipfrågorna. Han har under åratal varit en central person för att hålla igång Mälarbadets slipfunktion. Han har haft en ledande roll vid planering och utförande av sjö- och torrsättning, samt andra för klubben vitala aktiviteter.

Han har med auktoritet, föredömligt ledarskap och utomordentliga planeringsinsatser, under många år tagit ansvar för centrala funktioner i Södertälje Båtklubb och visat stor arbetskapacitet och kamratskap. Mottagaren av 2012 års Ledfyr utses dock fram för allt, för att han tog akut ansvar och axlade den nödvändiga planering och styrning som krävdes när klubbens Mälarbadshamn plötsligt stod utan slipbas 2012. Han har dessutom ett styrelseuppdrag som ytterligare upptar hans tid. Han har alltså under 2012 visat en fantastisk lojalitet mot klubben och dess medlemmar.

I juryn:
Tuula Fred, Karlberga
Lars Cidh, Mälarbadet
Tomas Ekström, Styrelsen

Det är med glädje och stolthet som juryn härmed tilldelar 2012 års Ledfyr till Jonas Magnusson.

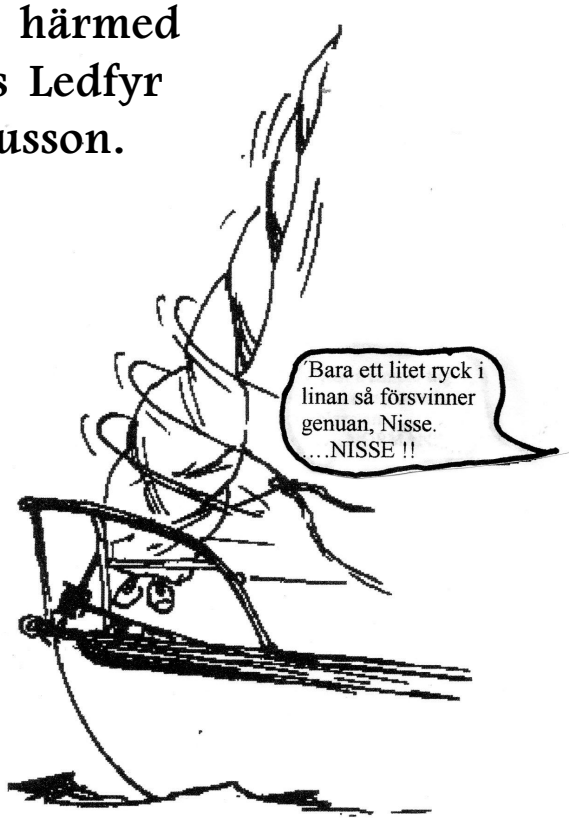

Årsprogram 2013

Ti 19 feb	Kl. 19 Årsmöte
Fr 15 mars	Listor för sjösättning anslås (ev. tidigare för den nya mellanbryggan)
Lö 27 april	Kl. 10 Bommar till flytbryggor sjösättes
Lö 27 april	Kl. 12.00 Medlemsmöte
Lö 4 maj	Kl. 07.00 Sjösättning med mobilkran Mälarbadet. Början på Södra plan därefter Norra plan
Sö 5 maj	Kl. 10.00 Bommar till landbryggor sjösättes
Ti 7 maj	Sjösättning med truck/rälsbana för båtar på mittplan! Hela mittplan måste tömmas för att båtar i skjul skall kommas åt. Anteckna dig på listor i verkstadslokalen. Anslås 15 mars
Ti 7 maj	Sjösättning med truck/rälsbana övriga båtar
Lö 18 maj	Vårstädning och öppning av Slandö Kalv
Ti 14 maj	Sjösättning med truck/rälsbana
Ti 21 maj	Sjösättning med truck/rälsbana
To 23 maj	Kl. 18 Städdag på samtliga varv
Lö 25 maj	Mälarödistansen
Fr 21 juni	Midsommarfest på Slandö kalv (egen regi)
To 1 aug	Upptagningslistor anslås
Lö 17 aug	KM samt kräftskiva
Lö 31 aug	Upptagningslistor nedtages
Lö/Sö 7-8 sept	Tvådagars kappsegling
Lö 28 sept	Stängning och städning av Slandö kalv
Lö 12 okt	Kl. 10 Bommar till landbryggor torrsättes
Fr 18 okt	Upptagning med mobilkran Mälarbadet södra plan.
Lö 19 okt	Upptagning med mobilkran Mälarbadet norra plan.
Lö 26 okt	Kl. 10 Bomupptagning på flytbryggor
Lö 26 okt	Kl.12.00 Medlemsmöte
Tisd 11 feb 2014	Årsmöte 19.00

Det kom en insändare:

Vart är vi på väg?

Vart är vi på väg….? Frågar ju Kristian Luuk återkommande i TV-programmet ” På Spåret ”. Även avseende Södertälje Båtklubbs fortlevnad och färdriktning kan mycket väl utsättas för den frågeställningen. Senaste SBK-Kontakts innehåll, bl a från valberedningen ger fog för detta.

Det visar sig att det är mycket svårt att rekrytera medlemmar, villiga att ikläda sig en uppgift i klubben, till nytta inte bara för honom själv, utan för hela klubben. Valberedningar har i alla tider fått jobba för att fylla behoven, men nu tycks problemen ha blivit större än förut.

Fenomenet är konstaterbart tidstypiskt. Folk har många järn i elden, utöver ett ofta numera krävande arbetsliv. Och utöver båtklubb och båtliv har sedan ganska lång tid, i takt med ökande ekonomiska resurser, en hel rad annat kommit in i bilden: fritidshus, utlandsresor, husbilar osv….Och ofta hör man: ”det kan väl någon annan göra…” Visst; vem är denne ” någon annan ? ” Vilken klubbmedlem som helst, vill det synas, bara inte jag, ty jag har inte tid…bla bla bla…..fenomenet är heller inte begränsat till båtklubbar, utan föreningslivet i stort rapporterar nu problem med att fylla behovet av funktionärer… detta för att verksamheten ska fungera överhuvudtaget…

Alla vi, som är båtägare, är med i SBK av enkla och lättfattliga skäl. Vi gillar båtlivet, färderna och vistelsen på sjön, men så kräver vår farkost ett hem, en brygg/förtöjningsplats under säsong, vinterplats under den långa tiden på land. Dessa sistnämnda är de yttersta skälen till att vi sökt, och erhållit medlemskap i en båtklubb, varigenom vi tillhandahålles allt det vi söker och behöver.

Båtar kan i dag, vilket för all del var fallet också förr i tiden hanteras på flera sätt. Dels av rent kommersiella marinor, som tar upp båten, tvättar, konserverar motorn, fixar eventuella förbättringar av utrustning och inredning –och sjösätter samt levererar båten till dig, seglingsklar, på överenskommen dag. Bekvämt värre, du behöver inte göra ett smack. Utom att betala marinan en försvarlig summa pengar….

Det andra fallet är då den klassiska båtklubben. En ideell sammanslutning, en gång grundad av eldsjälar som inga pengar hade men desto mer framtidstro och entusiasm. Där vi, medlemmar, gemensamt fixar sjösättningar och upptagningar samt ser till att de gemensamma anläggningarna hålls i brukbart och säkert skick. Vilket allt håller kostnaderna nere högst betydligt.

Det är för att sköta hela denna ruljangs som funktionärer är av nöden. Vilka annars skulle duka upp för just ditt båtinnehav och båtliv ? I detta läge duger det alltså inte att säga: ”det får väl någon annan fixa…”

Redan 1961 skrev Åke Janhem, välkänd för oss äldre som signaturen ” Vindros” i ” Till Rors” om behovet och nödvändigheten att medverka –och inte bara betala sina klubbavgifter och tro sig vara klar med detta: ”…man bör alltså ställa åtminstone några år av sin tid inom klubben till förfogande för en funktionärsuppgift,stor eller liten. Först därefter kan man med rent samvete nyttja alla de klubbens anordningar som man blivit delaktig av och som kommit till genom tidigare generationers arbete….”
.

Eller för att tala klarspråk: man kan inte åka snålskjuts hur länge som helst !

Nästa gång valberedningen ställer dig en fråga….borde svaret bli enkelt: OK, jag tar jobbet för en tid framöver ! Det är nämligen du, som är ” någon annan !” Inte någon annan !

Henn Avasalu

Byta bottenfärg.

Ett alternativ till giftfärg för att undvika beväxning på båtbotten är att satsa på en hård glatt färg som tvättas 2-3 gånger per säsong. Första tvätten bör ske vid misommartid om du seglar i ”saltsjön”.

Havstulpanerna (ett kräftdjur som ofta felaktigt kallas ”snäcker” settlar i slutet på juni/början av juli. Mikroskopiska larver fäster sig på båtbotten och utvecklas till ”vulkaner” av kalk som bromsar båten. Koppar och andra giftiga metaller och metallföreningar hindrar att E-phyra larverna fäster sig på båtbotten. Om man besöker sötvatten (Mälaren) i början av juli så dör havstulpanerna när de är små och lätt att tvätta bort. Längre fram på sommaren får du en tillväxt av bl.a. kiselalger som bildar ett slemlager som också bromsar. Slemlagret är lätt att avlägsna med högtryckstvätt eller borstning med åtföljande spolning. Borsttvättarna i sjön (finns i gästhamnen) är bra på att ta bort slemmet vid tvättning nr 2 i mitten eller slutet av juli. En tredje tvätt i mitten av september gör din båt klar för torrsättning. Du slipper tråkigt arbete på våren och kostnadsmässigt är metoderna jämförbara. Att samvetet ochså mår bra är en bonus.

Med en pressening underlättas uppsamling av sand och färgrester.

Du måste således skapa en hård glatt lätttvättad båtbotten. Blödande tjock zinkoxidfärg skrapar du bort med skrapa kopplad till en dammsugare. Därefter vidtar slipning med roterande slipmaskin kopplad till dammsugare. Jag behöll båten på land och väntade med sjösättning. Färgen togs bort med våtsandblästring vilket var tidsödande men inte så arbetssamt. Båten placerades på en presenning och brädor fungerade som sarg så det var lätt att samla upp färgrester och sand. Vattnet avdunstade så jag kunde sopa ihop sandfärgblandningen och transportera till miljöstation. Se bild.

Du som använt VC17 M med koppar (ej tillåten på oskusten eller i insjöar) har redan en glatt hård yta som lättast täcks med VC17 eco (samma färg utan koppar) Två till tre tvättar per säsong och du har en ren botten.

/Torgny Holmvall

Tröja med SBK:s klubbstandar

Text: SLANDÖ KALV med öns position.
Finns att se och prova i Kompassen
Pris 550 SEK
Kontakta:
Dan Höglund tel 070-369 36 31

Bommar till mittbryggan

Första helgen i mars samlades ett gäng glada medlemmar för att montera fästena till bommarna på den nya mittbryggan..

Bilderna till trots så blev vädret ganska skapligt efter den inledande snöyran och frampå dagen tittade tom. solen fram lite grand. Alla fästena blev monterade och bommarna upptravade på bryggan ett gott dagsverke.

Lite smolk är dock att man kan konstatera att flera av flytkropparna på bommarna är i ganska dåligt skick och vi vill passa på att påminna att det är varje båtplatsinnehavares plikt att rapportera detta till hamnintendenten, så att erforderliga byten och reparationer kan planeras och utföras.

Det saknas 40 st rör till bomfästena som hörde till den gamla bryggan. (Ca 30 cm långa). Är det någon som vet var dessa har tagit vägen? Hör av er till styrelsen.

”Bompåläggning” på mälarbadet!

En svensk äventyrare

Sven Yrvind (tidigare Lundin) var på båtmässan i Älvsjö och visade sitt senaste bygge. Svens nya skapelse, byggd med dubbla lager epoxi på var sida om en kärna av divinycell, är ett 3 m långt och nästan lika brett skrov.

Sven framför sitt projekt

När båten blir färdig har han tänkt sjösätta den på Irlands sydspets för att sedan segla söderut och fortsätta non stop runt jorden med hjälp av de förhärskande västliga vindarna och strömmarna. Om äventyret lyckas kommer Sven att bli den förste att segla jorden runt utan stopp i en båt under 10 fot.

När vi frågar den nu 74 årige Sven, om när bygget skall bli klart och seglingen påbörjas svarar han lugnt, ”Det finns ingen tidsplan, när båten är klar så ger jag mig av.” Sven har väl egentligen aldrig haft något riktigt jobb, så för att dryga ut sin lilla pension på 5 000:- i månaden, håller han föredrag och skriver böcker.

På mässan höll han ett mycket uppskattat föredrag om sitt händelserika liv och bitvis dråpliga äventyr. Tex. när han byggde en av sina små Brisbåtar hemma i mammas källare med 20 cm tillgodo på var sida om skrovet och hur man fick montera av dörrkarmarna på källardörren för att få ut båten. När båten var sjösatt hade Sven bara 100 kronor kvar av kapitalet men, ”Turligt nog brann Konsumbutiken på orten ner, så 100 lappen räckte till 40 burkar brandskadade köttbullar och seglingen till Brasilien tog 45 dagar, så de räckte nästan ända fram”, berättar Sven.

Sven var den 14:e att få British Cruising Clubs Guldmedalj för sin bedrift att runda Kap Horn i en av sina små Brisbåtar, tidigare medaljörer är Brittiska storheter som, Chichester, Robert Knox Johnston mfl.

Sven försörjer sig som sagt bla. på att skriva och har gett ut ett flertal intressanta böcker.

När Sven rundar Kap horn!

På båtmässan marknadsförde han sin senaste bok som han skrivit tillsammans med Thomas Grahn, Den unge den gamle och havet. I boken berättar de om den segling över atlanten de gjorde tillsammans i Thomas Vega år 2007. När Thomas seglade hem båten 2008 blev han den yngste svenske ensamseglare att korsa Atlanten, Thomas var då 21 år.

Vill du veta mer om Djuphavskapten Yrvinds äventyr så har han en egen hemsida, yrvind.com och det finns några Yrvinds videor på youtube att titta på.

/Per Hanö, Red.

En Neptunkryssareskader i Södertälje Båtklubb på 1940-talet.

När man på 40-talet började ana att världskriget nog ändå skulle ta slut någon gång började man inom segelsällskap och båtklubbar vädra en smula morgonluft. Man drömde om båtliv och segling i skärgårdar, som nu var avspärrade, om semesterseglatser kustledes… Och med freden skulle väl ekonomin förbättras; kanske det kunde bli möjligt med anskaffning av båt ?

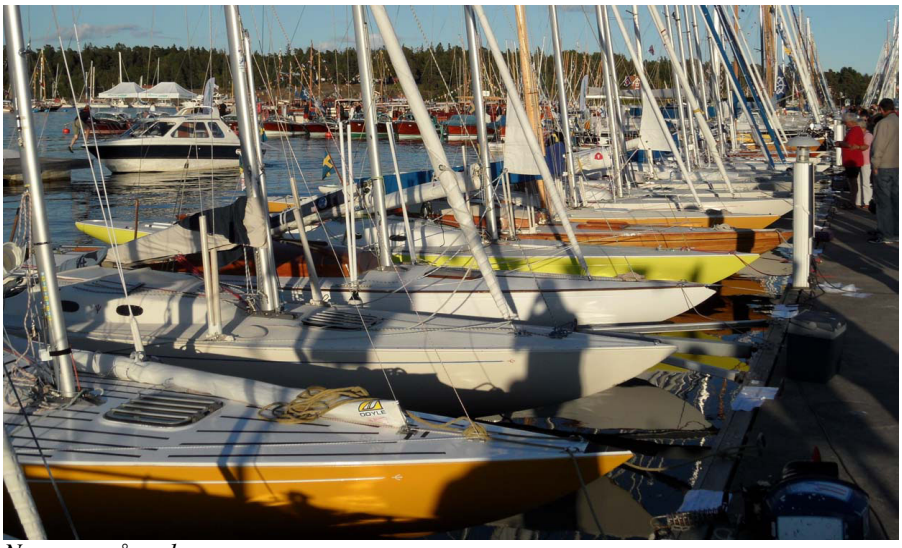

Neppare på rad

Vid denna tid gick mången ung seglare i Södertälje Båtklubb med drömmar om en båt att segla, på helgfärder och kappseglingar.

Betänk, bleka ungdom, att vid denna tid var ett självbygge i stort sett enda möjligheten att skaffa sig en båt. Ny dessutom. Att nybeställa på varv var mycket få förunnat och beg. marknaden existerade knappast alls.

Bland tänkbara objekt kom Neptunkryssaren att falla i smaken. En tämligen ny konstruktion av Lage Eklund, tidigare välbekant som konstruktör av Mälar-trettian. En veritabel familjebåt var omdömet då, mycket lämplig för sådär fyra personer…rymlig ! Bedömdes dessutom som relativt lättbyggd, eftersom båten var byggd på ”planka” –dvs kölstråk och stävar voro just det, och man slapp de besvärligheter som nerbyggda kölpartier bjöd på vid bordläggningsarbetena. Från och med 1943 till efter krigsslutet hade tolv SBK-are tagit beslutet –vi bygger varsin Neptunkryssare ! Ritningar, byggglicenser och båtnummer beställdes, och i ett skjul, stort nog att härbärgera två byggen åt gången satte man igång. Byggnaden låg i kanalslänten på östra sidan, strax norr om klaffbron. Andra åter byggde enskilt i något förhyrt garage eller på den egna tomten om där fanns något lämpligt byggnadsskjul att tillgå..

Virke anskaffades från det närbelägna Igelsta sågverk, där prima kärnfuru fanns att få på den här tiden. Likaså ek till spant och bottenstockar, mahogny till sargar och ruff, medan järnkölarna göts hos ett närliggande gjuteri.

Just ingen hade någon direkt erfarenhet av båtbygge, men oförfärat gick man till verket. Och så fanns i klubben män, som sedan 20-talet byggt sig flera båtar. Dessa herrar inkallades nu ibland för konsultativa uppgifter….

Skroven byggde man upp-och-ner på ett mallstativ. Först sträcktes kölplanka och stävar (resningen) varpå man bordfyllde åt ömse håll till full fribordshöjd. Därpå kunde det hela vändas, mallstativet togs bort och man kunde spanta skrovet, montera bottenstockar, balkvägare, däcksbalkar, lägga däck som dukades, ruff och sargar, durkar, kojer och tofter…

Och så den viktiga impregneringen och ytbehandlingen ! Gustav Plym skriver i sina memoarer att ingenting visat sig bestå ”the test of time” så bra som den traditionella behandlingen med rå linolja och terpentin. Samt blymönja i botten och under durk… Men så hade Gustav Plym vuxit upp på Neglingevarvet och sett effekterna långt in i modern tid.

Enligt båtregistret var två båtar klara för sjön 1943; de var nr 33 Cora (ex Pysen) byggd av Wilhelm Gilander och 37 Harmoni (ex Marita), Curt Skoog. Gilander byggde sedermera en större båt, en Östersjö-sexa av Iversens konstruk-

tion på 50-talet. När båten kommit ned till klubbvarvet för sjösättning gick gubbarna där och strök, slickade sig om munnen, tills en tyckte att man skulle hurra för nybygget i alla fall vilket man gjorde med strukna seglarmössor. Gilander, som sysslat med något uppe i sittbrunnen stack upp huvudet och förkunnade: ” hurra ni era dj-r, men någ´e brännvin blir det inte ! ”

Curt Skoog behöll sin båt en god bit in på 60-talet men den såldes då inom klubben till Nils Ringkvist, en mycket hängiven kappseglare. Jag gastade åt honom en gång på en mycket blåsig regatta vid Rastaholm. Allt gick åt skogen! T ex lossnade bomnocksbeslaget med ett brak från bomnocken och storskotet med den, och så upptäckte vi att akterluckan var borta! En sjö hade tagit den…. ” Stärkande för psyket” sa´ Nisse….

Året därpå var 46 Slaghöken, 60 Rayona och 63 Alice (ex Vera) klara för sjön. Ägare var Ingemar Johansson, Hubert Andersson och John Wahlqvist. Efter en målgång fick ”Johnne” veta att han var diskad därför att han gått på ett rundningsmärke….” jag har inte gått på nå´t märke” sade ”Johnne”. –och blev upplyst om att flaggan från ett rundningsmärke satt virad runt akterstaget på hans båt…..Även 57 Nisse kom nu, ägare Folke Eriksson. Båten höggs sedermera upp i Oxelösund.

1944 kom också 68 Nyfiken men var inget amatörbygge utan en lottbåt, som Wiktor Karlsson, sedermera mångårig ordförande vunnit! 1946 var numreringen över 100 med nr 105 Thalia, Henry Wirström.

Ytterligare tre båtar var klara året därpå,1947: 72 Ann-Marie, Georg Eriksson, 73 Sjöna, Stig Jansson och 74 Margona, Sten Andersson. ” Jojje” och ”Stene” var gifta med varsin syster, alltså svågrar och behöll, även de, sina båtar länge. ”Jojje” var f ö en hejare på piano och kompade ofta ”Stenes” seglarvisor på mången båtklubbsfest.

1948,slutligen var de sista självbyggena klara: 43 Porla, Boris Törnvall och 99 Ihla, Sivert Nilsson. Boris var den som hade sitt självbygge kvar längst av alla. Hans båt fick aldrig några skotvinschar. Visserligen hade han fått ett par i present på sin 50-årsdag, men de hamnade i en byrålåda. Och blev där. Boris var en kraftkarl: han ställde sig upp, greppade skotet med ena handen så långt fram han nådde – och satte sig. Skotet var hemma! Hans båt var nog också den glesaste vi sett – dagsljuset syntes på alla ledder sjösättningsdagen och båten måste hastigt ställas på sandbotten intill slipvagnen för att inte sjunka.

Siverts Neptunkryssare Ihla gjorde skäl för namnet och var ofta främst i mål. Själv fick jag mitt elddop i kölbåt någon gång tidigt på 50-talet när jag fick följa med som gast i den Nepparen på en helgregatta på Mälaren: Med mammas matsäck och förmaningar styrde vi ut. Vi kappseglade, vann, och jag kan ännu minnas mitt livs första natt ombord. På en dyna i skansen och med en liten säck, innehållande bomullsfock som kudde. Jag kan ännu förnimma doften av bomullsseglet, -och hemseglingen på kryss….Jag fick styra denna stora båt !!!

Sivert hade förut haft en Mälar 22.a och hoppades kanske, även han, att få en rymlig och bekväm familjebåt i och med Neptunkryssaren. Ändå fanns det gamla purister som hävdade att nepparens höga fribord mest påminde om en svagdrickskagge….och längre tillbaka i tiden fanns de, som nog tyckte att Mälar22:an var en snygg båt –bara den varit en bordgång lägre…

Utöver båtarna gjorde man masterna själv också, limmade och hyvlade ut. Några var förfarna i konsten att splitsa wire och fick då ställa upp för alla. Inga dyra riggverkstäder här !

Segelställen blev utförda i bomull förstås, vid denna tid fanns inga syntetiska dukar av dacron och liknande att tillgå. Den egyptiska bomullen var ansedd som den bästa, men svår att få tag på under kriget.

Så hade Södertälje Båtklubb fått en prydlig eskader av Neptunkryssare som skulle finnas i många år. Man seglade klubbkappseglingar, Göta SS, Regattorna på Rastaholm i SSS´ regi och stundom gick man till Uppsala för höstseglingar. Uppsala var ju ett annat nepparcentrum av format. En och annan semestervecka i skärgården hörde till. Det blev i allmänhet Sörmlands och Östergötlands skärgårdar som utforskades.

Eskadern är borta nu, skingrad till olika klubbar och sällskap, men minnena finns kvar. Ett flertal andra Neptunkryssare har senare varit registrerade i SBK men alla finns på annat håll i dag, nu när vi bara har en Neptunkryssare kvar – f ö i plast !

Henn Avasalu
F d skeppare på 114 –numera Caramba, då Sympati….

PS. Men; SBK:are har även senare visat goda prov på båtanskaffning, iakttagande vår gamla portalparagraf om att ” bygga, rigga och manövrera”….osv.
Sålunda byggdes en handfull Safirer i början av 70-talet, följda av tiotalet Rival 22:or samma decennium. I fädrens spår…. DS

Redaktören har ordet

Konsten att vara snäll

Vi kunde i förra numret läsa valberedningens förtvivlade upprop om svårigheten att rekrytera funktionärer till klubbens olika förtroendeuppdrag. På årsmötet bekräftades detta genom att de flesta funktionärer blev omvalda, endast ett fåtal nyval, och vi kunde också konstatera att medlemsantalet sjunkit under året.

Vi som är med i kryssarklubben och läser klubbtidningen På Kryss, har ju kunnat läsa att klubben satt högt på agendan att få fler intresserade av båtlivet, något som också genomsyrar båt-branschen och båtmässorna.

Vi i SBK bör ju på samma sätt försöka vara ambassadörer för båtlivet och på det sättet trygga återväxten i klubben och inte minst andrahandsvärdet för våra båtar.

Så jag tycker vi skall ta till oss kryssarklubbens uppmaning och ta med oss vänner och bekanta ut på sjön så att de får uppleva friheten och det härliga båtlivet. Själv brukar jag anordna en grabbsegling varje år med jobbarkompisarna, mycket uppskattat tom, så uppskattat att nästa gång blir det en mixed segling då några av tjejerna protesterat över att de inte varit inbjudna.

Stefan Einhorn har skrivit en bok med titeln: ”Konsten att vara snäll”. I boken redogör han för varför man skall vara snäll (eller god) vilket borde vara rätt så självklart vem vill vara motsatsen? Han utvecklar också vad det innebär att vara snäll, bla. avlivar han det gamla talesättet: ” Att det är tanken som räknas”.

Det är inte alls tanken som räknas utan våra handlingar. Att sympatisera med eller tycka synd om någon annan som är olycklig eller har problem hjälper ju inte denne på något sätt medan däremot aktiva handlingar kan hjälpa och därmed upplevs som snällhet.

Den som är snäll och vänlig blir oftare bemött på samma sätt.

Många vänliga och snälla medlemmar som gärna hjälper en annan klubbmedlem även om man inte är direkt bekanta, medlemmar som gärna åtar sig ett uppdrag för klubben för att därigenom göra något gott för övriga medlemmar.

Det är saker som skapar sammanhållning och trivsel, och tror jag, är den viktigaste förutsättningen för att klubben skall blomstra och att vi skall kunna rekrytera nya medlemmar och funktionärer.

Jag menar inte att snällhet och vänlighet saknas idag tvärtom tycker jag att det är många som ställer upp för klubben och för medlemmar som behöver hjälp men vi är nog fler som kan anstränga oss ännu mer.

Idag finns en kärna av medlemmar som tar på sig de flesta uppdrag och alltid finns till hands, låt oss bli fler både medlemmar och funktionärer, och låt oss alla bidra till att göra SBK till den trevligaste båtklubben att vara medlem i.

För nu är det snart sjösättning och sommar igen.

Vilka härliga turer har man planerat i år? Själv tänkte jag mig ut och långsegla lite, skärgården är härlig men nu längtar jag efter det öppna havet. Det är något visst när land försvinner under horisonten och man bara ser hav i kring sig.

Det behöver man i och för sig inte åka så långt för, det räcker att ta turen utom Nåttarö och Utö ut till Huvudskär för att man ska se land försvinna under horisonten i aktern och det bara är öppet hav föröver innan så småningom Huvudskär dyker upp i horisonten.

Eller när man går över till Visby eller Fårö och man först ser molnen över Gotland dyka upp på himlen innan man ser själva ön.

Om man inte vill ha så lång översegling till Gotland eller Öland så är Västervik eller skärgården där utanför en bra utgångspunkt.

Västervik är en härlig båtstad tycker jag och många med mig. Gästhamnen har tagits över av Promarina och därmed fått höjda avgifter. Ett alternativ som vi nyttjat några gånger är Vikingarnas Båtsällskap, deras hamn ligger strax före stora gästhamnen på styrbordssida när man seglar in mot Västervik. Det är lite längre att promenera in till stan, men Västervik är ju idealiskt för jollen. Här kan man

ta jollen ända in till centrum och lägga till i hamnbassängen mitt i stan, därifrån är det bara några meter till butiker och restauranger.

Gränsö slott ligger också inom bekvämt jolleavstånd. På Gränsö slott hålls varje sommar konserter och andra evenemang.

När vi var där för några år sedan hade Per Gessle konsert på kvällen vi tog jollen dit, precis nedanför slottet finns en brygga där man så klart tog avgift för tilläggning men det var å andra sidan inte mer än det kostat att parkera bilen. Väl där kunde vi ha picknick som alla andra på gräsmattan nedanför slottet innan konserten började. Gessle var så klart bra som alltid, Gessle och Ledin = Svensk sommar.

Vid 23 tiden var konserten slut och vi skulle bege oss hemåt. Det hade blivit mörkt när vi kastade loss från bryggan, på vägen ut möttes vi av flera jollar på väg in som hojtade att kustbevakningen låg ute på fjärden och stoppade alla som saknade belysning.

Ojdå, belysning saknades och konserten hade dragit ut på tiden. Vi vände genast tillbaka till bryggan, väl där sprang skepparen tillbaks till konsertområdet för att inhandla någon typ av belysning, det enda som fanns att tillgå var så kallade discostavar som blinkade i alla möjliga färger.

Ja, ja nöden har ingen lag och en dylik stav inhandlades, tillbaks till båten, där placerades 12 årige sonen vid rodret (han kör den bäst i familjen) och skepparen i fören hållande den blinkande discolampan med uppsträckt arm över huvudet.

Sålunda passerade vi kustbevakningens båt, utan åtgärder från deras sida, ut på Lucernafjärden och tillbaka till moderskeppet.

/Red, Per Hanö

Långfärdstecken

På sistlidna årsmöte kunde tvenne tecken delas ut som erkänsla för långfärdsseglande efter några års stiltje på området. Mottagare av lilla långfärdstecknet var Lars Cidh och Thomas Ekström. Det kan därför var läge att rekapitulera vad detta handlar om.

Redan i SBK:s grönaste ungdom på 20-talet ställdes ett pris för väl genomförd långfärd till förfogande. Priset var uppsatt av fru Ester Cederström i en tid, när den begränsade tid som stod seglarna till förfogande i princip användes till kappsegling.

Man förväntade sig också att den som erövrade priset skulle skriva en berättelse för publicering i de årsböcker som gavs ut på den tiden. En sådan resa från 1922 kan här återberättas. I en självbyggd 22:a med måtten 9.00 x 1.80 och fribordshöjd ca 30 cm (!) seglade Folke Andersson, då 12 år och sedermera framgångsrik segelmakare, och fadern Ossian Halls-och Himmerfjärdarna ut på långfärd. Dåförtiden var semestern maximalt fyra dagar, vilka skulle tagas ut i samband med midsommarhelgen.

Sedan man rundat Landsort gick resan nordvart över Mysingen, och så småningom kom man till Norrtälje. Där fick den lokala polisen stämpla ett papper, med datum, som bevis på att de varit där! Resans vändpunkt blev Öregrund, varpå man tog sig hem via Stockholm.

År 2000 återuppväckte SBK tanken på långfärdsutmärkelser. Så skedde, och två tecken. Instiftades; stora och lilla tecknet. För det stora tecknet krävs en resa -round trip-på minst 600 sjömil och det lilla tecknet kräver 300 sjömil.

Sedan starten har tjugo skeppare varit ute på färdvägarna, hälften har fått stora tecknet, hälften det lilla. Alla är seglare utom en, en motorbåt.

Snart randas en ny säsong. Dags alltså att planera en långresa, kanske din första? Du har mycket att välja på: ostvart till Åland, Finland, Finska Viken, Tallinn i Estland? Kanske Norrlandskusten eller s ydvart till danska öhavet? Behöver du tips och råd? Det finns klubbkompisar att rådråga!

Men ut och segla! Se efter vad som finns bortom horisonten eller nästa udde! Intet går upp mot att upptäcka nya leder, farvatten, hamnar, länder….

/Henn Avasalu

Södertälje Båtklubb
C/o Ola Löttinger
Nydalavägen 49
152 51 Södertälje

B - Föreningsbrev

Porto betalt

Samtal med Knapen

”Till flydda tider återgår min tanke än så gärna” mumlade plötsligt Knapen där vi satt vid våra kaffe en smällkall vinterdag.

”Va”sade jag, ”kommer du ihåg din Fänrik Stål fortfarande?”

”Jomen” sade Knapen, ”vi fick lära oss det i skolan... nu för tiden vet väl inte ungarna ett smack om detta? Ja, förr i världen var ett årsmöte i båtklubben en verkligt stor och viktig händelse och det berodde nog på att båtlivet intog en mycket mer central plats i folks liv och tillvaro. Det var annorlunda på, säg, femtiotalet.”

”I allmänhet hade folk inte så mycket annat som pockade på uppmärksamhet…sommarkåkar och bilar var sällsynta, utlandsresor fanns överhuvudtaget inte på kartan… fritidslivet kretsade kring båtklubben,där fanns den egna båten,där fanns kompisarna, barnens kamrater…”

”När det så var dags för årsmötet drogs oftast gåbortskostymen på, vit skjorta och slips. Damerna hade lagt tid och pengar hos frissan…ack ja, det var tider det”, suckade Knapen.

”I dag verkar det vara andra bullar” sade Knapen, ”nu när ekonomin blivit så mycket starkare på många händer. Folk verkar ha tappat markkontakten”.

”Men det var både högtidligt och kul. Oftast fick årsmötet, snabbt klubbat av en herre som hette Taberman, en direkt fortsättning i årsfesten –alla var ju redan där! Vi samlades till middag, stämningen steg, årets tabbar och kalamiteter på sjön som medlemmar drabbats av avslöjades hänsynslöst i den årligen utkommande publikationen Årbladet. ”Prishuggarna från säsongens kappseglingar hyllades, ja, även de, som varit skickliga i motorbåtstävlingar. Damsektionens lottringar hade en strykande åtgång, groggar blandades och man dansade kvällen lång till något litet lokalt band.”

Man såg på Knapen att han nu var fångad av nostalgi och ett stänk vemod…..

”Jag minns,” sade Knapen, ”att man alltid skulle gå hem också, när man hade det som roligast… Om kvällen var man ju bliven en charmör, historieberättare, en raconteur, som fransmännen älskar att säga… så för att få koll på det hela tittade jag in på herrummet på ett ställe vi gästade… I spegeln mötte en figur jag inte riktigt kände igen, men han bar min kostym i alla fall, flugan satt på fem i tolv, en trasig cigarr stack upp ur bröstfickan…Och alltsammans upplyst av en lysrörsarmatur, kraftig nog för att röntga en oxe…”

”Bäst att ge sig hemåt nu…”

Henn Avasalu